

Lovforslag nr. L 15. Fremsat den 8. oktober 1997 af kulturministeren (Ebbe Lundgaard)

Forslag

til

Lov om Danmarks Biblioteksskole

Almindelige bestemmelser

§ 1. Danmarks Biblioteksskole har som højere uddannelsesinstitution under Kulturministeriet til opgave at give videregående uddannelse og at drive forskning inden for biblioteks- og informationsvidenskab indtil det højeste videnskabelige niveau.

Stk. 2. Biblioteksskolen skal værne om forskningsfriheden og bidrage til at udbrede kendskab til arbejdsmetoder og resultater inden for sit fagområde.

Uddannelse og forskning

§ 2. Biblioteksskolen varetager grund-, videre- og efteruddannelse inden for sit fagområde.

Stk. 2. Kulturministeren beslutter efter samråd med biblioteksskolen, hvilke uddannelser biblioteksskolen skal udbyde.

Stk. 3. Biblioteksskolen træffer selv afgørelse om den forskning, der skal drives på skolen.

§ 3. Kulturministeren fastsætter regler om:

- 1) Uddannelsernes indhold og varighed.
- 2) Eksaminer og prøver, herunder bedømmelse.
- 3) Adgang til uddannelserne.
- 4) Ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere.
- 5) Klager til institutionen fra studerende i forbindelse med eksaminer og prøver samt procedurer for behandling heraf.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte regler om:

- 1) Erhvervelse af ph.d.-graden.
- 2) Erhvervelse af doktorgraden.

Stk. 3. Før kulturministeren fastsætter regler i henhold til stk. 1 og 2, skal biblioteksskolen

have lejlighed til at udtale sig, hvis forslaget ikke kommer fra biblioteksskolen.

Styrelse

§ 4. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om styrelse af biblioteksskolen.

Stk. 2. Biblioteksskolen ledes af en rektor, der træffer afgørelse i alle sager, som ikke ved denne lov eller i henhold til stk. 1 er henlagt til kulturministeren eller biblioteksskolens kollegiale organer.

Stk. 3. Rektor ansættes af kulturministeren.

Stk. 4. Der nedsættes et eller flere kollegiale organer. Det øverste kollegiale organ inddrages i sager om biblioteksskolens overordnede interesser som uddannelses- og forskningsinstitution og medvirker ved fastlæggelsen af retningslinier for skolens langsigtede virksomhed og udvikling.

Stk. 5. Før kulturministeren fastsætter regler i henhold til stk. 1, skal biblioteksskolen have lejlighed til at udtale sig, hvis forslaget ikke kommer fra biblioteksskolen.

Økonomiske forhold

§ 5. Statens bevillinger til biblioteksskolen fastsættes på de årlige bevillingslove.

Stk. 2. Kulturministeren kan bestemme, at biblioteksskolen opkræver betaling for deltagelse i undervisning og eksamen ved biblioteksskolens

- 1) efter- og videreuddannelse,
- 2) åben uddannelse,
- 3) uddannelse af visse udenlandske studerende og
- 4) uddannelse af ph.d.-studerende, hvis uddannelse finansieres af eksterne midler.

Stk. 3. Biblioteksskolen kan opkræve gebyr til hel eller delvis dækning af udgifter i forbindelse med optagelsesprøver, eksaminer for privatister og lignende. Biblioteksskolens bibliotek kan desuden opkræve gebyrer i forbindelse med for sen aflevering, bortkomst og beskadigelse af bøger og andet udlånt materiale.

Stk. 4. Biblioteksskolen kan modtage tilskud fra anden side end fra bevillingslovene. Disse tilskud kan holdes adskilt fra statslige bevillinger. Der kan oprettes fonde og legater for sådanne tilskud.

§ 6. Kulturministeren kan godkende, at biblioteksskolen indgår aftaler af ikke-kommerciel karakter med selvejende institutioner og organisationer, der har tilknytning til biblioteksskolen, og hvis hovedformål er knyttet til biblioteksskolens formål.

Klager mv.

§ 7. Biblioteksskolens afgørelser efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af loven kan kun for så vidt angår klager over retlige spørgsmål påklages til kulturministeren, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kulturministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til at klage og kan herunder bestemme, at afgørelser, med undtagelse af

klager over retlige spørgsmål ved afgørelser om en studerendes retsstilling, ikke skal kunne indbringes for ministeren.

§ 8. Kulturministeren kan efter forslag fra biblioteksskolen godkende undtagelser fra lovens bestemmelser, blandt andet med henblik på en forenkling af biblioteksskolens virksomhed.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte særlige regler for biblioteksskolen eller dele heraf, der varetager særlige opgaver, herunder biblioteksskolens bibliotek, eller hvor særlige forhold tilsiger det, herunder samarbejde med andre institutioner.

Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 9. Kulturministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden. Kulturministeren kan herunder fastsætte, at lovens bestemmelser træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Stk. 2. Kulturministeren kan fastsætte, at lov nr. 207 af 22. maj 1985 om Danmarks Biblioteksskole eller dele heraf ophæves.

Stk. 3. Regler, der er fastsat med hjemmel i den lov, der er nævnt i stk. 2, forbliver i kraft, indtil den ophæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det foreliggende lovforslag er en uændret genfremsættelse af forslag til lov om Danmarks Biblioteksskole (L 274), som blev fremsat den 22. maj 1997 (FT 1996-97, sp 5735 og 5746). Lovforslaget nåede ikke at blive behandlet.

1. Baggrund for lovforslaget

Danmarks Biblioteksskole har i dag til opgave at give uddannelse og udføre forsknings- og udviklingsarbejde inden for biblioteks-, dokumentations- og informationsområdet. Biblioteksskolen står for grunduddannelsen af bibliotekarer, kandidatuddannelse i biblioteks- og informationsvidenskab og efter- og videreuddannelse inden for skolens fagområde.

Som fremhævet i regeringens redegørelse og handlingsplan for »Info-samfundet år 2000«, indebærer den hurtige udvikling af informationssamfundet og informationsteknologien, at information og kommunikation fremover i øget omfang udveksles og gøres tilgængelig elektronisk og internationalt. Elektronisk formidling og publicering, blandt andet via Internettet, vil i stigende grad afløse de traditionelle medier og kommunikationskanaler, og information vil i vid udstrækning være tilgængelig globalt. Herved eksploderer mængden af tilgængelig information og udveksling heraf voldsomt.

Denne udvikling er radikal ved at ændre kommunikations- og arbejdsprocesserne i hele samfundet og i de seneste år er der opstået et stadigt voksende behov for en kvalificeret og professionel udnyttelse af information og informationsformidling, både i den private og offentlige sektor. Viden, ekspertise, netværk og formidlingsevne bliver endnu væsentligere faktorer ved den nødvendige navigation, selektion og formidling i informationssamfundets mangfoldighed af kommunikations- og informationsstrømme. På den baggrund øges kravene markant til uddannelsen af medarbejderne ved dokumentations- og informationstjenester, biblioteker og andre videncentre, og der er i tilknytning hertil opstået et

stort behov for forskning og udvikling inden for centrale områder af de biblioteks- og informationsfaglige discipliner.

I USA og i langt de fleste vesteuropæiske lande er der etableret studier og forskning inden for disciplinen biblioteks- og informationsvidenskab. I dag er Danmark det eneste nordiske land og et af de få lande i den vestlige verden, der endnu ikke har en forskeruddannelse og mulighed for at erhverve en ph.d.grad i biblioteks- og informationsvidenskab.

Det er derfor hensigten med lovforslaget at erstatte den nuværende lov om Danmarks Biblioteksskole fra 1985 med en lov, der er udarbejdet efter de samme principper som loven om de videregående kunstneriske uddannelser og hovedprincipperne i universitetsloven.

Det indebærer blandt andet, at der bliver tale om en rammelov, hvor ministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler om uddannelsernes struktur, styrelse af institutionen m.v.

For uddannelserne på biblioteksskolen er det således tanken, at de skal have samme struktur, som gælder for universiteterne og andre højere uddannelsesinstitutioner, det vil sige bachelor- og kandidatuddannelser samt ph.d.-uddannelser i et samarbejde med en anden højere uddannelsesinstitution. Særlig for så vidt angår bacheloruddannelsen, som i princippet tænkes at skulle erstatte den nuværende 4-årige grunduddannelse, er det vigtigt at sikre, at den fremtidige grunduddannelse lever op til de krav, som stilles til fremtidens bibliotekarer i blandt andet kommunerne. Før der tages stilling til en ændret struktur for grunduddannelsen i de nærmere regler, som skal fastsættes herom, vil aftagerne, herunder Kommunernes Landsforening blive bedt om at udtale sig om kravene til uddannelsens indhold.

Det er ligeledes hensigten, at biblioteksskolen først får status af højere uddannelsesinstitution, efter at der er foretaget en ekstern faglig vurdering af skolens forskningsvirksomhed.

Lovforslaget indebærer således ikke i sig selv en ændret uddannelsesstruktur eller en ændring af skolens officielle status.

Særligt om forskning

Siden midten af 70'erne er der i stigende omfang blevet lagt vægt på skolens forskningsindsats. Ved lovændringen i 1985 blev det fastslået, at biblioteksskolen har til opgave at udføre forskning- og udviklingsarbejde inden for biblioteks-, dokumentations- og informationsområdet, og at skolens forskning skal bidrage til at skabe det teoretiske grundlag for undervisningen og for udviklingen inden for skolens fagområde.

Fra begyndelsen af 1980'erne blev der afsat 20% af de samlede ressourcer til forskningen, og denne blev struktureret i en 3-årig rullende forskningsplan, ligesom der blev nedsat forskningsudvalg. Med indførelsen af kandidatuddannelsen i 1990 og igen fra 1996 med etableringen af samarbejdet med Odense Universitet om kandidatuddannelsen i kulturformidling, blev forskningsandelen for den del af aktiviteterne, der er knyttet til kandidatuddannelserne forhøjet til 40%, således at den samlede forskningsressource nu er ca. 25%.

Kulturministeriet foretog i 1995 en kortlægning af forskningen ved sine institutioner. Undersøgelsen viste, at biblioteksskolens forskning fordeler sig over alle typer af forskning: grundforskning, strategisk forskning, anvendt forskning, udviklingsarbejde og reflekteret dataindsamling.

Sideløbende er der foretaget en opkvalificering af skolens lærere med henblik på øget forskningskompetence.

Skolen har fra 1996 fået adgang til at finansiere studerendes forskeruddannelse ved andre højere uddannelsesinstitutioner.

Der vil fremover være tre hovedformål for forskningen ved biblioteksskolen: at styrke det teoretiske grundlag for skolens uddannelser, at udvikle faget biblioteks- og informationsvidenskab og at bidrage til udviklingen i biblioteks-, informations- og dokumentationssektoren.

2. Gældende regler

Den gældende lov om Danmarks Biblioteksskole (lov nr. 207 af 22. maj 1985) blev vedtaget den 15. maj 1985 og trådte i kraft den 1. august 1985 (se Folketingstidende 1984-1985, sp. 3878, sp. 4302, sp. 9808, sp. 10098).

Baggrunden for loven var et ønske om en revision af biblioteksskolens grunduddannelse, efteruddannelse og forskningsvirksomhed. Loven indebar:

1. at der blev etableret en fælles 4-årig grunduddannelse ved biblioteksskolen til forskel fra tidligere grunduddannelser til henholdsvis folke- og forskningsbiblioteker,

2. en udbygning af biblioteksskolens efter- og videreuddannelsesvirksomhed for alle personalegrupper inden for biblioteks-, dokumentations- eller informationsområdet.
3. at kulturministeren blev bemyndiget til efter forhandling med undervisningsministeren at etablere videregående studier for bibliotekarer og andre, der er fagligt ligestillede med disse.
4. at der blev nedsat et bredt sammensat uddannelsesråd, som har til opgave at rådgive skolen og kulturministeren om principielle spørgsmål om skolens virksomhed.

Forinden var der via de årlige finanslove afsat en årlig pulje på 20 pct. af biblioteksskolens bevilling til forskningsarbejde for at skabe det nødvendige teoretiske grundlag for undervisningen og dermed for arbejdet i biblioteksvæsenet.

3. Lovforslaget

Lovforslaget svarer i hovedtræk til den lov, der gælder for Kulturministeriets øvrige statslige uddannelsesinstitutioner. (lov nr. 289 af 27. april 1994 om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet).

Lovforslaget er udformet som en rammelov, hvor kulturministeren i overensstemmelse med lovforslagets bemærkninger fastsætter de nærmere regler for skolens virksomhed mv. De nærmere regler for skolens virksomhed har også hidtil været fastsat i bekendtgørelser. Lovforslaget lægger op til en forenkling af regelsættet og fleksibilitet med hensyn til at kunne tilpasse sig udviklingen på skolens fagområde inden for lovens overordnede rammer. Blandt andet vil der med lovforslaget være mulighed for at etablere en bachelor- og kandidatuddannelsesstruktur.

For så vidt angår styrelse vil kompetencefordelingen mellem ledelse og kollegiale organer i hovedtræk følge principperne fra universitetsloven.

Der etableres en enstrengt struktur med en ledelse og et antal kollegiale organer. Ledelsen består af rektor samt eventuelt prorektor. Desuden kan studienævnsmænd efter delegation fra rektor varetage ledelseopgaver. Der nedsættes et skoleråd, som er skolens øverste kollegiale organ med eksterne repræsentanter. Der nedsættes mindst et studienævn.

Det nuværende Uddannelsesråd med repræsentanter fra blandt andet de centrale faglige instanser og faglige organisationer tænkes opretholdt.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Lovforslaget forventes ikke at have statsadministrative og personalemæssige konsekvenser. Ligele-

des forventes lovforslaget generelt ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Merudgifter som følge af den af Kulturministeriet foreslåede nye uddannelsesstruktur forudsættes i givet fald afholdt ved omprioriteringer inden for biblioteksskolens samlede bevillingsmæssige ramme.

Lovforslaget pålægger ikke amter eller kommuner administrative eller økonomiske konsekvenser.

Lovforslaget har ikke negative økonomiske konsekvenser for erhvervslivet og kan heller ikke antages at have miljømæssige konsekvenser.

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Som højere uddannelsesinstitution skal biblioteksskolen give uddannelse til det højeste videnskabelige niveau inden for skolens fagområde. Det er kendetegnende for en højere uddannelsesinstitution, at undervisningen er baseret på en løbende forsknings- og udviklingsproces. Dette er nødvendigt for at fastholde det højeste faglige niveau i undervisningen.

Formålsbestemmelsen er i forhold til tidligere lov gjort mere tidssvarende. Hensigten med lovforslaget er at give nogle overordnede rammer, hvor biblioteksskolen inden for disse rammer løbende kan indrette sig mest hensigtsmæssigt. Lovforslaget er opbygget med henblik på et fagligt og økonomisk selvstyre for biblioteksskolen på linie med andre højere uddannelsesinstitutioner.

Biblioteksskolen består af en skole med fællesadministration i København og en afdeling i Aalborg. For at undgå unødvendig opdeling mellem de to afdelinger omtales alene fællesbetegnelsen Danmarks Biblioteksskole i lovforslaget. I tidligere lov er de to afdelinger i henholdsvis København og Aalborg nævnt eksplicit. Lovforslaget sigter ikke imod at ændre ved skolens nuværende opdeling i to afdelinger.

Til stk. 2

Biblioteksskolen er forpligtet til at være åben over for det omgivende samfund. Dette indebærer blandt andet åbne arrangementer og deltagelse i offentlige debatter om biblioteks- og informationsvidenskabelige spørgsmål.

Til § 2

Til stk. 1

Hovedprincippet i lovforslagets uddannelsesstruktur er at etablere en bibliotekaruddannelse i form af en bacheloruddannelse med erhvervskompe-

tence. Dette indebærer ikke en fundamental ændring af uddannelsen, men udbygger en udvikling, der har været i gang i flere år. Også den fremtidige bibliotekaruddannelse vil indeholde de bibliotekariske kernefag og kulturformidlende fag.

Ved lovforslaget tilsigtes at biblioteksskolen varetager følgende uddannelser:

1. Grunduddannelse for bibliotekarer

Den nuværende grunduddannelse til bibliotekar er af 4 års varighed, heraf 1 års praktik. Ved lovforslaget foreslås denne afløst af en bacheloruddannelse, som tænkes at give erhvervskompetence som Bibliotekar DB.

Principperne for den ændrede uddannelse kan skitseres således:

1. Studiet internationaliseres i form og indhold.
 2. Studiet integrerer informationsteknologi i endnu højere grad end i dag.
 3. Studiet giver forbedrede specialiseringsmuligheder, både i forhold til arbejdsmarkedet og i forhold til kandidatuddannelser.
 4. Studiet giver de studerende mulighed for selv at sammensætte et uddannelsesforløb ved hjælp af valgkurser.
 5. Studiet har en fordeling af undervisningsstof, der også tager efter- og videreuddannelse i betragtning.
 6. Studiet lægger i højere grad vægt på teorier, metoder og færdigheder.
 7. Studiet har større dybde inden for de biblioteks- og informationsfaglige områder.
- Oven på bacheloruddannelsen kan lægges forskellige kandidatuddannelser.

2. Kandidatuddannelse

De studerende ved biblioteksskolen har i dag adgang til to kandidatuddannelser. Den ene er skolens egen kandidatuddannelse i biblioteks- og informationsvidenskab. Den anden er kandidatuddannelsen i kultur- og formidling ved Odense Universitet. Ifølge en samarbejdsaftale mellem biblioteksskolen og universitetet har biblioteksskolen adgang til 15 studiepladser og skolen leverer endvidere lærerkræfter til uddannelsen.

Den 2-årige kandidatuddannelse i biblioteks- og informationsvidenskab tænkes videreført i stort set samme form som nu. Men der er også her behov for større specialiseringsmuligheder i uddannelsen gennem flere valgmoduler.

Der er fortsat behov for en kandidatuddannelse inden for kulturplanlægning og -formidling, som i

dag varetages i et samarbejde med Odense Universitet. Dette samarbejde tænkes opretholdt.

3. Forskningsbibliotekar- og dokumentalistuddannelse

Formålet med den nuværende uddannelse er at kvalificere kandidater fra universiteter og andre videregående uddannelsesinstitutioner til at varetage funktioner inden for biblioteks- dokumentations- og informationsområdet i stillinger som forskningsbibliotekar, dokumentalist og lignende. Den teoretiske del af uddannelsen strækker sig over 2 semestre.

4. Biblioteksassistentuddannelse

Biblioteksskolen har i samarbejde med den Kommunale Højskole og Danmarks Forvaltningshøjskole etableret en fælles efteruddannelse af kontorpersonale ved biblioteker og informationstjenester. Efteruddannelsen tænkes videreført med en fortsat tilpasning og udvikling i overensstemmelse med de ændrede krav og arbejdsvilkår, som målgruppen stilles over for.

5. Ph.d.-studier

Der åbnes mulighed for, at biblioteksskolen efter en vurdering af det faglige niveau kan få mulighed for at tilbyde forskeruddannelse og tildele ph.d.-graden inden for biblioteks- og informationsvidenskab i et formaliseret samarbejde med en anden højere uddannelsesinstitution. Reglerne om forskeruddannelse vil i givet fald følge principperne fra Undervisningsministeriets bekendtgørelse om ph.d.-graden.

6. Efter- og videreuddannelsesvirksomhed

Ved loven fra 1985 skete en systematisering af skolens efter- og videreuddannelse med henblik på et fleksibelt og differentieret efter- og videreuddannelsessystem inden for biblioteks-, dokumentations- og informationsområdet. Lovforslaget sigter imod en yderligere systematisering og effektivisering.

Biblioteksskolens videre- og efteruddannelsesvirksomhed er i dag primært baseret på relativt korte forløb, og efteruddannelseskurser er ikke kompetencegivende. På baggrund af et voksende behov for livslang uddannelse giver lovforslaget mulighed for, at der etableres et antal videreuddannelseslinier, der afsluttes med en prøve.

Videreuddannelsesforløbene tilrettelægges som kompetenceudviklende og fleksible studier, hvor der skal ydes en forholdsvis stor og selvstændig arbejdsindsats.

Kortere efteruddannelseskurser, temadage og lignende vil stadig blive udbudt eller kunne rekvireres som betalingskurser. Kurserne er i vid udstrækning

opdatering af kvalifikationer og vil blive udbudt under en ordning med deltagerfinansiering.

Til stk. 2

Bestemmelsen understreger, at biblioteksskolen inddrages i beslutningen om hvilke uddannelser, skolen skal udbyde.

Bestemmelsen åbner mulighed for, at skolen tilbyder efter- og videreuddannelse, deltidsuddannelse, suppleringskurser m.v.

Til stk. 3

Med denne bestemmelse understreges en højere uddannelsesinstitutiones traditionelle forskningsfrihed. Denne udelukker ikke, at der kan være forudsætninger, der kan være knyttet til midler, som skolen modtager til forskningsaktiviteter.

Den enkelte forsker har forskningsfrihed inden for sit faglige ansættelsesområde med de forpligtelser, der følger af ansættelsesforholdet. Friheden gælder også til at gennemføre projekter for udefra kommende midler. Skolen skal dog underrettes om og godkende alle projekter, hvis disse griber ind i skolens virksomhed og dens muligheder for at lede og fordele arbejdet.

Til § 3

Til stk. 1

Med bestemmelsen videreføres den nuværende kompetencefordeling mellem kulturministeren og biblioteksskolen. Udfærdigelsen af regler vil fortsat ske i et tæt samarbejde mellem skolen og Kulturministeriet.

Der henvises til bemærkningerne foran om eventuel ny uddannelsesstruktur svarende til universiteternes, som vil blive udarbejdet i samarbejde med aftagerne, herunder Kommunernes Landsforening.

Til nr. 3

Biblioteksskolen er omfattet af lov om adgangsgulering ved videregående uddannelser, lov nr. 319 af 16. maj 1990, i henhold til hvilken Kulturministeriet har udstedt bekendtgørelse om optagelse ved uddannelsen på Danmarks Biblioteksskole, nr. 895 af 21. december 1990. Der stilles således krav om adgangsgivende eksamen på linie med videregående uddannelser under Undervisningsministeriet. Kravet gælder både kvote I, hvor optagelse sker alene på grundlag af kvotient fra adgangsgivende eksamen, og kvote II, hvor optagelse sker på grundlag af individuel bedømmelse. Denne bekendtgørelse kan videreføres uændret.

Til nr. 4

På samme måde som det er tilfældet i dag, vil også fremtidige nye regler om ansættelse af lærere og videnskabelige medarbejdere blive fastsat af ministeren.

Til nr. 5

Kulturministeren er øverste forvaltningsmyndighed for biblioteksskolen. I henhold til lovforslaget skal der udarbejdes regler om skolens behandling af klager fra studerende vedrørende eksaminer mv. Skolens afgørelser kan kun påklages til ministeriet for så vidt angår retlige forhold.

Til stk. 2

Med lovforslaget åbnes mulighed for, at biblioteksskolen i fremtiden vil kunne tildele ph.d.-graden i samarbejde med en anden højere uddannelsesinstitution, jf. almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 2. De nærmere regler om erhvervelse af ph.d.-graden tænkes efter nærmere betingelser fastsat af Kulturministeriet i bekendtgørelse og vil følge principperne fra Undervisningsministeriets bekendtgørelse om ph.d.-graden, nr. 989 af 11. december 1992.

Til nr. 2

Der åbnes mulighed for, at biblioteksskolen i fremtiden vil kunne tildele doktorgrader, jf. ovenfor bemærkningerne til § 3, stk. 2 om ph.d.-graden. Kulturministeriet har dog ingen aktuelle planer herom.

Til § 4

Lovteksten fastlægger de overordnede principper for biblioteksskolens styrelse. De detaljerede styrelsesregler fastsættes i bekendtgørelse for skolen.

Målsætningen for de nye styrelsesregler er, at skolen får en effektiv organisation, således at kræfterne og ressourcerne kan koncentreres om de primære formål: uddannelse og forskning. Der er således tale om en modernisering af de eksisterende styrelsesregler, hvor der ved lov nr. 167 af 17. marts 1976 blev skabt hjemmel for en styrelsesordning, der i de overordnede principper var i overensstemmelse med styrelsesloven for de højere uddannelsesinstitutioner.

Det væsentligste led heri er en helt klar og utvetydig ansvars- og kompetencefordeling.

Kompetencefordelingen mellem ledelse og kollegiale organer vil i hovedtræk følge principperne fra universitetsloven og loven om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner. Der etableres en strenget struktur med en ledelse og et antal kolle-

giale organer. Ledelsen består af rektor samt eventuelt prorektor. Desuden kan studienævnsformænd efter delegation fra rektor varetage ledelsesopgaver.

Der nedsættes et skoleråd, som er institutionens øverste kollegiale organ. Det er forudsat, at der i skolerådet skal være eksterne medlemmer, som blandt andet skal repræsentere forskningsmæssige interesser. Desuden nedsættes mindst et studienævn.

Det nuværende rådgivende Uddannelsesråd med repræsentanter for de centrale faglige instanser og organisationer mv. tænkes opretholdt.

Til stk. 2

Rektor har det overordnede ansvar for skolens virksomhed. Rektor træffer afgørelse i alle sager, der ikke eksplicit er henlagt til ministeren eller kollegiale organer.

Rektor kan eventuelt bistås af en prorektor, som også er rektors stedfortræder.

Rektors daglige ledelse med hensyn til faglige og økonomiske dispositioner sker efter retningslinier, som fastlægges af skolens øverste kollegiale organ.

Til stk. 4

Biblioteksskolen vil få en ny styrelsesstruktur med et skoleråd som øverste kollegiale organ. Skolerådet sammensættes efter principperne fra universitetsloven (konsistorium).

Biblioteksskolens øverste kollegiale organ har som hovedopgave at deltage i fastlæggelsen af overordnede retningslinier for skolens virksomhed. Der nedsættes endvidere et eller flere studienævn til varetagelse af opgaver i forbindelse med undervisningens tilrettelæggelse og gennemførelse.

Sammensætningen af og størrelsen på de kollegiale organer fastsættes i skolens styrelsesregler.

Skolerådet fastlægger de overordnede retningslinier for skolens virksomhed og

1. godkender budget,
2. drøfter faglige, uddannelses- og forskningspolitiske spørgsmål,
3. godkender studieordninger, forskningsplaner og nedsætter sagkyndige udvalg,
4. træffer beslutning om ansættelse af lærere mv. og
5. fastsætter regler om valg til skoleråd og studienævn.

Skolerådet vil bestå af en formand og højst 14 medlemmer:

1. rektor er født formand,
2. eventuelt prorektor,
3. 2 eksterne repræsentanter udpeget af henholdsvis Kulturministeriet og Kulturministeriets Forskningsudvalg,

4. 6 repræsentanter for lærergruppen,
5. 3 studenterrepræsentanter og
6. 2 repræsentanter for det teknisk-administrative personale.

Skolerådet kan blive mindre, men vil blive sammensat efter samme model.

De eksterne repræsentanter udpeges for en periode på 4 år. Repræsentanterne for lærergruppen og det teknisk administrative personale vælges for en periode på 2 år. Studenterrepræsentanterne vælges for 1 år.

De studerendes indflydelse på uddannelserne sikres gennem et eller flere studienævne. Studienævne, som har 4-8 medlemmer, sammensættes af repræsentanter for lærere og studerende i forholdet 1:1 efter valg i de to grupper.

Studienævne:

1. godkender undervisningsplanen,
2. udarbejder forslag til studieordning og
3. høres i forbindelse med uddannelsesbekendtgørelser og generelle regler for eksamen, bedømmelse og undervisning.

Studienævnet vælger en formand blandt nævnets lærerrepræsentanter. Rektor kan bemyndige studienævnensformanden til at forestå den praktiske tilrettelæggelse af uddannelsen og til at disponere de tildelede undervisningsressourcer.

I forskningsanliggender kan skolerådet nedsætte et forskningsudvalg til:

1. drøftelse af konkrete forskningsspørgsmål,
2. gennemførelse af evalueringer,
3. udarbejdelse af udkast til forskningsplaner og
4. udarbejdelse af forslag til anvendelse og fordeling af forskningsressourcer.

Personalets indflydelse i personalespørgsmål sikres gennem etablering af samarbejdsudvalg, som drøfter arbejds- og personaleforhold.

§ 5

Til stk. 1

Der tilsigtes ikke med lovforslaget nogen grundlæggende ændring i den hidtidige bevillingsmæssige styring af biblioteksskolen. Skolen udarbejder årligt inden for den af ministeriet fastsatte ramme forslag til budget i forbindelse med udarbejdelsen af ministeriets bidrag til forslag til finanslov.

Til stk. 2

Til nr. 1 og 2

Efteruddannelse, videreuddannelse og eventuel åben uddannelse kan finansieres af indtægter fra deltagerbetaling, der dækker institutionens udgifter helt eller delvis. Dette indebærer, at undervisningen

kan finansieres delvis af statslige midler og delvis af deltagerbetaling.

Til nr. 3

Bestemmelsen giver mulighed for, at biblioteksskolen kan modtage undervisningsafgifter fra udenlandske studerende. For studerende fra EU-lande gælder der dog særlige regler om gensidighed.

Til nr. 4

Ph.d.-studerende, hvis uddannelse finansieres af eksterne midler, skal betale biblioteksskolen for deltagelse i undervisningen, vejledning, brug af faciliteter mv.

Til stk. 3

Bestemmelsen giver mulighed for at opkræve gebyr på biblioteksskolens bibliotek i forbindelse med for sen aflevering, bortkomst og beskadigelse af bøger og andet udlånt materiale.

Til stk. 4

Bestemmelsen giver materiel hjemmel til at institutioner kan modtage tilskud fra for eksempel tipsmidler og fra ikkestatslige instanser. Midlerne kan indsættes på bankkonti eller lignende og oppebære renteindtægter.

Til § 6

Med bestemmelsen muliggøres samarbejde med blandt andet forskerparker, studenterboghandler, forlag og kantinevirksomheder.

Til § 7

Til stk. 1

Bestemmelsen sigter på, at kun klager over retlige mangler skal kunne påklages til kulturministeren.

Til § 8

Til stk. 1

Bestemmelsen giver mulighed for, at lovens bestemmelser kan fraviges, for eksempel i forbindelse med indgåelse af resultatkontrakt om forenkling og kvalitativ forbedring af skolens virksomhed.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver mulighed for at fastsætte særlige regler for dele af skolen, der udfører særlige opgaver, for eksempel biblioteket, der hører under denne lovs bestemmelser.

Der kan også være behov for særlige regler i tilfælde, hvor et samlet uddannelsesforløb gennemføres i samarbejde mellem flere uddannelsesinstitutioner.

Til § 9

I stk. 1 er det fastsat, at lovforslagets forskellige dele kan træde i kraft på forskellige tidspunkter.

Baggrunden herfor er, at den foreslåede nye uddannelsesstruktur fastlægges senere efter en forudgående høring blandt aftagerne, herunder Kommunernes Landsforening. Derudover vil biblioteksskolen først kunne få tildelt officiel status af højere uddannelsesinstitution efter, at der er foretaget en ekstern faglig vurdering af skolens forskningsvirksomhed.

Bilag

Lov nr. 207 af 22. maj 1985

Lov om Danmarks biblioteksskole

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. Danmarks biblioteksskole er en læreanstalt under ministeren for kulturelle anliggender bestående af en skole i København og en afdeling i Ålborg.

Stk. 2. Biblioteksskolen har til opgave at give uddannelse og udføre forsknings- og udviklingsarbejde inden for biblioteks-, dokumentations- og informationsområdet.

§ 2. Grunduddannelsen ved biblioteksskolen er 4-årig. Den, der har gennemført uddannelsen, betegnes bibliotekar D.B.

Stk. 2. Biblioteksskolen varetager den biblioteksteoretiske uddannelse af forskningsbibliotekarer og andre, der er fagligt ligestillede med disse.

Stk. 3. Biblioteksskolen varetager den biblioteksteoretiske uddannelse af biblioteksassistenter.

Stk. 4. Biblioteksskolen giver efter- og videreuddannelse til bibliotekarer, forskningsbibliotekarer, dokumentalister og biblioteksassistenter samt andre personalegrupper, der varetager biblioteks-, dokumentations- eller informationsopgaver i både den offentlige og den private sektor.

Stk. 5. Biblioteksskolen kan give uddannelse til medarbejdere ved offentlige og private arkiver.

§ 3. Ministeren for kulturelle anliggender kan bestemme, at der etableres videregående studier for bibliotekarer og andre, der er fagligt ligestillede med disse.

§ 4. Der kan ydes biblioteksmedarbejdere, der deltager i biblioteksskolens efter- og videre-

reuddannelse, godtgørelse af befordringsudgifter og tilskud til ophold. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter nærmere regler herfor.

§ 5. Danmarks biblioteksskole ledes af en rektor, som i forbindelse med et biblioteksskoleråd og biblioteksskolens administrator forestår institutionens samlede forvaltning.

Stk. 2. Biblioteksskolerådet består af repræsentanter for lærere, de studerende og det teknisk-administrative personale ved skolen i København og afdelingen i Ålborg. Rektor er formand for biblioteksskolerådet.

§ 6. Ministeren for kulturelle anliggender nedsætter et uddannelsesråd med repræsentation for de centrale faglige instanser og faglige organisationer inden for biblioteks-, dokumentations- og informationsområdet, personaleorganisationer og ansættelsessteder i både den offentlige og den private sektor samt lærere, de studerende og det teknisk-administrative personale ved biblioteksskolen. Rektor er formand for rådet.

Stk. 2. Uddannelsesrådet har til opgave at rådgive biblioteksskolen og ministeren for kulturelle anliggender om principielle spørgsmål vedrørende skolens virksomhed.

§ 7. Biblioteksskolens forskning skal bidrage til at skabe det teoretiske grundlag for undervisningen og for udviklingen inden for biblioteks-, dokumentations- og informationsområdet.

Stk. 2. Biblioteksskolen nedsætter forskningsudvalg med den opgave at deltage i plan-

lægningen og gennemførelsen af biblioteksskolens forskningsvirksomhed.

§ 8. Ministeren for kulturelle anliggender fastsætter nærmere regler om biblioteksskolens styrelse og virksomhed, herunder om optagelse på biblioteksskolen, om uddannelser-

ne, om ansættelse i lærerstillinger og om uddannelsesrådets opgaver og sammensætning.

§ 9. Loven træder i kraft den 1. august 1985.

Stk. 2. Lov nr. 232 af 8. juni 1966 om Danmarks biblioteksskole ophæves.

F. t. l. om Danmarks Biblioteksskole

Skriftlig fremsættelse (8. oktober 1997)

Kulturministeren (Ebbe Lundgaard):

Jeg tillader mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om Danmarks Biblioteksskole.
(Lovforslag nr. L 15).

Danmarks Biblioteksskole har til opgave at give uddannelse og udføre forsknings- og udviklingsarbejde inden for biblioteks-, dokumentations- og informationsområdet.

Lovforslaget har til formål at styrke biblioteksskolens muligheder for at imødekomme de markant øgede krav til uddannelsen af medarbejdere inden for skolens fagområde og for forskning og udvikling inden for centrale områder af de biblioteks- og informationsfaglige discipliner i takt med den hurtige udvikling af informationssamfundet og informationsteknologien.

Det er hensigten med lovforslaget at erstatte den nuværende lov om biblioteksskolen fra

1985 med en rammelov, der er udarbejdet efter de samme principper som loven om de videregående kunstneriske uddannelser og universitetsloven. Det er således tanken, at skolens uddannelser i hovedtræk skal have samme struktur, som gælder for de højere uddannelsesinstitutioner, d.v.s. bachelor- og kandidatuddannelser samt ph.d.-uddannelser i samarbejde med en anden højere uddannelsesinstitution. Før en ændret struktur for grunduddannelsen fastlægges nærmere, vil aftagerne blive bedt om at udtale sig om kravene til uddannelsens indhold. Ligeledes kan biblioteksskolen først få status af højere uddannelsesinstitution efter en ekstern faglig vurdering af skolens forskningsvirksomhed.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.